

Cambridgeská škola

Osnova přednášky

- Alfred Marshall
- Arthur C. Pigou
- Cambridgeská teorie peněz
- Teorie nedokonalé konkurence
 - Joan Robinsonová
 - Edward Chamberline

Úvod

- Cambridgeská škola - Marshall a další
 - Pigou, Robertson, Keynes, Robinsonová
- Vztah ke klasické škole - Smith, Ricardo, Mill
- Zájem o ekonomickou rovnováhu (dílčí) a ekonomický blahobyt

Alfred Marshall

Alfred Marshall (1842 - 1924)

- Studium matematiky, fyziky, zájem o ekonomii
- Principles of Economics (1890) - snaha zachovat tradici a sladit s novými poznatky, marginalismem
 - Political Economy and Economics
- S marginalismem však změna otázek, od bohatství národů směrem k jednotlivcům
- Ekonomie pro širší okruh čtenářů, nejen čistá teorie
- Optimista v otázce ekonomického pokroku

Alfred Marshall

Metoda dílčí rovnováhy

- Zkoumání dílčího trhu, ceteris paribus

Užitečnost a poptávka

- Kardinalismus, člověk měří mezní užitečnost pomocí peněz
- $MU(d_x) = P_x \cdot MU_1$
- MU peněz se nemění, MU_1 je konstantou
- Ztotožnění funkce MU s funkční poptávky
- Jednotková elasticita poptávky

Alfred Marshall

- Elasticita poptávky
- Spotřebitelův přebytek
- Teorie nákladů
 - Cena výrobního faktoru = meznímu produktu
 - Poptávka po výrobních faktorech je odvozená poptávka
 - Nevěnoval se však teorii rozdělování

Alfred Marshall

Teorie nákladů

- Čtyři výrobní faktory - práce, kapitál, půda, podnikání
- Náklady chápal jako reálné náklady
 - Práce - nepříjemnost, strast (Jevons)
 - Kapitál - náklad čekání (Senior)
 - Ne však u půdy a podnikání, zde důsledek vzácnosti

Alfred Marshall

- Firma v krátkém období
 - Odlišoval krátké a dlouhé období
 - Znovuobjevil Cournotovo pravidlo maximalizace zisku
 - Zaměřoval se především na náklady
 - Křivka MC, v krátkém období klesající a poté rostoucí
 - V krátkém období různé funkce MC, intramarginální firmy dosahují mimořádného zisku
 - Postupně však přeměna kvazirenty firem v renty majitelů výrobních faktorů
 - V dlouhém období mizí mimořádný zisk

Alfred Marshall

- Firma v dlouhém období
 - Tendence k poklesu nákladů
 - Životní cyklus firmy

- Tržní nabídka
 - V krátkém období vždy rostoucí
 - V delším období závisí na průběhu nákladů
 - Tendence k růstu nákladů
 - Tendence k poklesu nákladů
 - Technický pokrok

Alfred Marshall

Rovnováha trhu a rovnovážná cena

- Opustil pojem hodnota
- Rovnovážné a nerovnovážné ceny
- Marshallovy nůžky - sladil vysvětlení ze strany poptávky (mezní užitečnost) a nabídky (mezní náklady)
- Rozlišení krátkého a dlouhého období a vlivu na ceny

Arthur C. Pigou

- Ekonomie blahobytu
- Přebytek spotřebitele a výrobce
 - Problém sčítání přebytků
 - Problém subjektivita užitku
- Teorie blahobytu a externality
 - Pozitivní a negativní externality
 - Problém pro neviditelnou ruku trhu
 - Doporučení státních zásahů, daní a subvencí
 - Otázka vymezení vlastnických práv
 - Námitky - Knight, Coase

Cambridgeská teorie peněz

- Marshall, Pigou, Roberston, Hawtrey, Keynes
- Obdoba s kvantitativní teorií peněz (Locke, Hume)
- Vychází z mikroekonomických základů
- Poptávka po penězích - transakční motiv jednotlivců
- $M = k \cdot Y$
- Agregace vyjadřuje podmínku rovnováhy na peněžním trhu

Cambridgeská teorie peněz

- Neutralita peněz
- $M = k \cdot P \cdot Q$ ($1/k$ shodné vlastnosti s V -rychlostí obratu)
- Rovnice však mikrozáklady, na rozdíl od Fisherovy
- Neudělali krok směrem k vlivu úrokové míry (Keynes zahrnul)
- Vliv na produkt prostřednictvím přímého mechanismu (nepřímý poté např. Wicksell, Keynes)
- Pigouův efekt (efekt bohatství)

Teorie nedokonalé konkurence

Joan Robinsonová, Edward Chamberlin, 1933

- Robinsonová - Cambridge
 - Zpřesnila podmínky dokonale konkurenčního trhu
 - Sladila s analytickým rámcem Marshalla
 - Většina trhů rysy nedokonalé konkurence - možnost ovlivnění ceny
 - Poptávka po produkci firmy je klesající
 - Vytvořila také model monopsonu

Teorie nedokonalé konkurence

■ Edward Chamberlin

- Harvard
- Hlavní příčinou nedokonalé konkurence je diferenciace produkce (vliv má reklama)
- Zkoumání rovnováhy skupiny, místo rovnováhy trhu
- Odlišil monopolistickou konkurenci a oligopol
- Posun směrem k zkoumání vzájemných reakcí mezi firmami (teorie her)
- První ekonomický experiment v učebně (účastnil se jej Vernon Smith, Nobelova cena 2002)

Literatura

Povinná literatura

- Holman, R. a kol., Dějiny ekonomického myšlení. 3. vyd., Praha: C.H. Beck, 2005, kapitola 10

Doporučená literatura

- Ekelund, Hebert, History of Economic Theory amd Method, 5th edition, 2007
- Schumpeter, Joseph Alois. History of economic analysis. Edited by Elizabeth Boody Schumpeter - Mark Perlman. 1st publ. in paperback. London: Routledge, 1986.

Děkuji za pozornost

Příště Rakouská škola